

Svjetska premijera u Podgorici: Preporođeno poznato djelo Čajkovskog

Nakon 140 godina, djelo Čajkovskog biće izvedeno baš onako kako ga je slavni kompozitor i komponovao decembra 1876.

264 PREGLEDA 0 KOMENTARA

Dmitrij Prokofjev

AUTOR: Radomir Petrić

FOTO:

Share

Večerašnji koncert Crnogorskog simfonijskog orkestra pod vođstvom dirigenta Grigorija Kraska, koji će biti održan na Velikoj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta u 20 sati, poseban je jer prvi put nakon 140 godina, koliko se izvodi na koncertima širom svijeta, poznato djelo Čajkovskog "Varijacije na rokoko temu u A-duru, op.33" biće izvedeno baš onako kako ga je slavni ruski kompozitor i komponovao decembra 1876. Na svjetskoj premijeri solista na violončelu biće Dmitrij Prokofjev, koncert-majstor Crnogorskog simfonijskog orkestra i laureat brojnih međunarodnih takmičenja.

Glavni "krivac" ekskluzive večerašnjeg koncerta je počasni umjetnik Rusije, magistar umjetničkih nauka Sergej Sapožnikov. Poznat i po pseudonimu Serhio Sapo, Sapožnikov ima veliko iskustvo u restauraciji iz raznih razloga izgubljenih partitura, uključujući i balet Šostakoviča "Zlatno doba" i "Bolt" za Boljšoj teatar u Moskvi, dječije opere Prokofjeva "Velikan" za Mihajlovski teatar u Sankt Peterburgu. Autor je nekoliko baleta i mjuzikala, a sada se nalazi u Crnoj Gori, gdje je "Vijestima" otkrio zanimljivu priču koja prati djelo Pjotra Iljiča Čajkovskog koje je na repertoaru CSO-a.

"Među nastavnicima Moskovskog konzervatorijuma, gdje je Čajkovski radio od 1866, bio je talentovani njemački violončelista Vilhelm Fitsengagen, osam godina mlađi od Čajkovskog,

koji je uspešno izvodio njegova tri kvarteta. Čajkovski je imao visoko mišljenje o Fitsengagenu kao muzičaru i odlučio je da mu posveti svoje novo djelo 'Varijacije na rokoko temu' koje se sastojalo od teme i osam varijacija na tu temu. Kompozitor je od violončeliste zatražio da provjeri da li je virtuozna partija komponovana za violončelo pogodna za izvođenje, te da nakon premijere preda note poznatom moskovskom izdavaču Jurgensonu. Čajkovski je tada nepromišljeno rekao Fitsengagenu da mu daje sva ovlašćenja za pripremu 'Varijacija' za izdavanje", ističe Sapožnikov.

FOTO:

Fitsengagen je "pristupio tumačenju" zadatka - iscrtao rukopis uputstvima za izvođenje, izlijepio ga naljepnicama, zamijenio "nezgodne autorske šeme" svojim zgodnim, izbacio osmu varijaciju, proširio četvrtu, smanjio petu, zamijenio treću i sedmu, uvjeren da će javnost u tom obliku bolje prihvatiti djelo. Potom je vratio rukopis kompozitoru koji je razumio želju da se poboljšaju "Varijacije", "pa čak i prihvatio neke njegove predloge", ali, zamjenu mjesta i izbacivanje varijacija Čajkovski nije dozvolio.

"Nakon prvog izvođenja djela u Moskvi i drugog u Karlovim Varima, gdje se 'Varijacijama' divio sam Franc List, Fitsengagen je osjetio punu slobodu. Bez autorskog nadzora, prepravio je klavir i partituru i pozivajući se na ovlašćenja autora, predao note izdavaču Jurgensonu koji se u pismu odmah požalio Čajkovskom. Međutim, autor se nije usprotivio izdavanju prerađenog djela, pa su se na svijet pojavile

'Varijacije na rokoko temu' u Fitsengagenovom izdanju", objašnjava Sapožnikov.

U međuvremenu, mnogi moskovski muzičari su u XX vijeku pokušali vratiti originalnu autorsku verziju. Najplodotvorniji je bio rad profesora Viktora Kubatskog koji je uz pomoć forenzičara utvrdio šta je Čajkovski napisao, ali nije uspio da oslobodi tekst Fitsengagenove ruke. Provevši nekoliko godina u intenzivnom radu u arhivi, pod motom "Rokoko bez Fitsengagena", Sapožnikov je na kraju maksimalno približio djelo izvornoj, autorskoj zamisli, a restaurirani original večeras će prvi odslušati Podgoričani.

OCIJENI:

5 (3 glasova)